

Notat

MILJØMINISTERIET

By- og Landskabsstyrelsen

Vand
J.nr. BLS-437-00192
Ref. Epi/VPL
Den 28. oktober 2010

Høringsnotat - plan for fokuseret forebyggelse og bekæmpelse af rotter i Danmark

Et udkast til plan for fokuseret forebyggelse og bekæmpelse af rotter i Danmark (i det følgende kaldet rotteplanen) har været i ekstern høring i perioden 12. juli til 6. september 2010.

Følgende høringsparter har fremsendt skriftlige hørings svar:

Fanø Kommune
Fødevarestyrelsen
Aktive Dyrerettigheder
Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr
TANACO
Brancheforeningen for skadedyrbekæmpere i Danmark
Økonomi- og Erhvervsministeriet
KL
ERFA-gruppen om rottespærrer
HORESTA
DANVA
Torben Jensen
Dansk Erhverv
Dansk Ornitologisk Forening
Gert Jørgensen
Dansk Maskinstationer
Herlev Kommune og Hvidovre Kommune (indgår i KL's bemærkninger)
Parcelhusejernes Landsforening

Følgende høringsparter har ikke haft bemærkninger til udkastet:

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Erhvervs- og Byggestyrelsen
DA
Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Svarene har især berørt nedenstående emner.

1. Generelle bemærkninger, herunder forebyggelse
2. Visioner for forebyggelsen og bekæmpelsen af rotter i Danmark
3. Fakta om rotteproblematikken i Danmark
4. Moderne digital forvaltning
5. Eftersyn i landzone
6. Kommunal handlingsplan
7. Autorisation og autorisationskursus
8. Resistensstrategi
9. Resistensmonitoring

10. Sikringsordninger
11. Rottespærre
12. Registrering af kommunal rottebekæmpelse
13. Information og vejledning
14. Begrænsning af gifforbruget, rodenticider i rovfugle og pattedyr samt opbevaring af foder til husdyr
15. Affaldshåndtering
16. Kloaksystemet – private stikledninger og spildevandsforsyningernes kloaknet
17. Fælles plan/lovgivning for mus og rotter
18. Liberalisering/private alternativer
19. Forskning og udvikling
20. Arbejdsgruppe om revision af rottebekendtgørelsen
21. Håndhævelse og straf
22. Ansvarsforhold, definitioner m.v.
23. Finansiering af rottebekæmpelse

I det følgende gennemgås de væsentligste hørings svar til ovennævnte punkter.

Det skal bemærkes, at hørings svarene alene er gengivet i hovedtræk. Ønskes der detaljerede oplysninger om svarenes indhold, henvises der til de fremsendte hørings svar.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger til hørings svarene er anført under de enkelte afsnit.

1. Generelle bemærkninger, herunder forebyggelse

Flere af høringsparterne hilser udkastet til rotteplanen velkommen og finder, at planen indeholder mange gode initiativer. Flere udtrykker, at det er positivt, at der fokuseres på bekæmpelse og ikke mindst på forebyggelse. KL finder dog, at planen ikke fokuserer særlig meget på forebyggelse.

By- og Landskabsstyrelsen bemærkninger

I den gældende lovgivning og i den eksisterende praksis i kommunerne er der ikke alene fokus på bekæmpelse, men i høj grad også på forebyggelse. Allerede i dag lægges der således vægt på forebyggende elementer som sikring af bygninger og afløbssystemer (både hovedafløbssystem og stikledninger), renholdelse af udendørs- og indendørsarealer, krav til fødevarerens indretning og opbevaring af affald, regelmæssige eftersyn på ejendomme i landzone, vejledning om indretning af og fodring ved vildtfodringspladser samt påbudsmulighed ved uhensigtsmæssig fodring eller uhensigtsmæssig opbevaring af foder eller affald.

Med rotteplanens initiativer øges kommunernes muligheder for at tænke forebyggelsen endnu bedre ind i rottebekæmpelsen. Her kan bl.a. nævnes et mere målrettet eftersyn i landzone, krav om kommunale handlingsplaner for rotter, krav om bygningsgennemgang i forbindelse med sikringsordninger, indskærpelse af allerede gældende lovgivning samt initiativer af mere understøttende karakter som ændrede autorisationsregler, forbedret digital forvaltning samt målrettet information. Hertil kommer, at den enkelte kommune med den kommunale rottehandlingsplan får et vigtigt redskab til at tænke forebyggelsen ind i den kommunale tilrettelæggelse af rottebekæmpelsen.

Forebyggelse spænder således over en bred vifte af elementer, der har til formål at reducere rotteforekomsten, og som i mange tilfælde endvidere - på kortere eller længere sigt - formentlig vil reducere gifforbruget og medvirke til at forsinke resistensudviklingen. De fleste af ovennævnte forebyggende elementer er behandlet andetsteds i dette notat – enten som selvstændige afsnit eller under

andre emner. Tilsvarende er forebyggelse et gennemgående tema i rotteplanen – også i tilfælde, hvor det ikke nævnes direkte under de enkelte emner.

2. Vision for forebyggelsen og bekæmpelsen af rotter i Danmark

Parcelhusejernes Landsforeninger finder, at der bør laves samfundsøkonomisk cost benefit undersøgelse af effekten af forskellige niveauer af rottebestand i Danmark. Derved vil man også kunne vurdere, hvilken nytte og afkast der vil være af forskellige niveauer af samfundsinvesteringer og lovkrav på området. Der skal være fokus på, at værdien af en ejendom påvirkes af kloaknettets tilstand, hvilket kan synliggøres i en købs/salgssituation med ejendomme.

Foreningen finder, at der kunne overvejes adfærdsregulerende foranstaltninger, fx i form af et anderledes forsikringssystem. Foreningen finder endvidere, at der kunne gives adgang til, at de nye forsyningsselskaber var medinvesterende i forbedringer hos de private. Endelig kunne der i visionerne indgå et større koordineringsarbejde, således at de private aktører involveres tidligere og motiveres til at spille sammen med den offentlige del.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Parcelhusejernes Landsforening har fremført ovennævnte synspunkter om økonomiske analyser, kloaknettet (såvel den private del som forsyningernes del) samt rottespærrer som bemærkninger til rotteplanens afsnit om vision for forebyggelsen og bekæmpelsen af rotter. By- og Landskabsstyrelsen tager dette som udtryk for, at der er tale om ideer, der kan arbejdes videre med i de kommende år. Styrelsen kan supplerende oplyse, at det altovervejende udgangspunkt for rotteplanens initiativer er, at der skal ske en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Der vil løbende i forbindelse med iværksættelse af nye lovinitiativer blive foretaget økonomiske vurderinger. Styrelsen vil som hidtil inddrage relevante interesseorganisationer i det generelle arbejde med rotteforebyggelse og -bekæmpelse. Der henvises i øvrigt til de respektive afsnit om kloaknettet samt rottespærrer.

3. Fakta om rotteproblematikken i Danmark

DANVA påpeger, at foreningen har lavet en undersøgelse, der viser, at antallet af rotteanmeldelser, der har relation til den offentlige kloak, kun udgør 1-3 % af det samlede antal anmeldelser, mens anmeldelser, der skyldes defekter i de private afløbsinstallationer udgør 8-18 %. Endvidere påpeger foreningen, at de store spildevandsforsyninger anser skader som følge af rotter som forsvindende små i forhold til problemer relateret til den almindelige vedligeholdelse.

ERFA-gruppen om rottespærrer foreslår, at der fremover udarbejdes et statistisk korrekt indberetningsgrundlag i samarbejde med Danmarks Statistik om rotteangreb og rotteoplevelser, således at det er muligt at måle indsats og effekt af indsatsen. Opgørelse over omkostninger ved rotteangreb skal indberettes af forsikringsverdenen, således at man kan se en effekt af en forøget indsats.

Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark mener ikke nødvendigvis, at der er sammenhæng imellem antallet af rotter og anmeldelser. Stigningen kan skyldes en ændring af loven omkring udlevering af gift til private, samt ændrede opgørelsesmetoder og opstramning af indrapporteringen. Foreningen mener ikke, at der er belæg for at sige, at fødevarerregioner har oplevet et stigende antal rotteangreb. Fødevarerregionerne har netop skærpet deres indsats over for rotteproblemer.

Parcelhusejernes Landsforening finder, at det i et moderne samfund med den generelt lavere accept af tilstedeværelse af rotter er forventeligt, at antallet af anmeldelser stiger. Samspillende er

endvidere, at man må forvente flere observerede rotter des højere alderen er på det ekisterende kloaknet. Argumentationen omkring "flere rotter" bør derfor understøttes af faktiske undersøgelser, subsidiært af faktaunderbyggede skøn.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Det er By- og Landskabsstyrelsens erfaring, at hovedparten af den rotteforekomst, der kan relateres til afløbsnettet, stammer fra de private stikledninger. Dette er også i overensstemmelse med, hvad DANVA's undersøgelse viser.

By- og Landskabsstyrelsen er enig i, at et korrekt statistikgrundlag er et vigtigt led i en effektiv og målrettet forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Kommunerne skal ifølge den gældende rottebekendtgørelse hvert år indberette om rottebekæmpelsen til By- og Landskabsstyrelsen via et elektronisk indberetningsskema. Det fremgår af rotteplanen, at By- og Landskabsstyrelsen i samarbejde med DANVA og KL vil tage initiativ til at revidere indberetningsskemaet, så det dækker de kommunale behov for mere detaljerede og tidssvarende data på rotteområdet. Skemaet skal bl.a. udbygges med kloakområdet, herunder private stikledninger.

Antallet af anmeldelser er efter By- og Landskabsstyrelsens opfattelse på nuværende tidspunkt det bedste udtryk for, hvor mange rotter, der er i Danmark. Det må således lægges til grund, at det stigende antal anmeldelser viser, at der er kommet flere rotter i det danske samfund. Det er By- og Landskabsstyrelsens vurdering, baseret på henvendelser til styrelsen, at især fødevarerivirksomhederne igennem de senere år har oplevet en stigning i antallet af rotteangreb.

4. Moderne digital forvaltning

KL er enig i, at en fælles, digital skabelon til borgerne for hele landet vil være gavnlig, så der er et sammenligneligt statistisk grundlag kommunerne imellem. Dog kun, hvis den digitale skabelon kan implementeres i de nuværende edb-baserede rotteanmeldelses- og indberetningssystemer, som allerede eksisterer i en række kommuner. KL ser frem til en revision af det elektroniske indberetningsskema, og er enig i, at den foreslåede inddragelse af kloakområdet er meget vigtig. Dog bør der centralt udmeldes en vision for, hvad indberetningerne skal og kan bruges til.

DANVA bakker op om, at der i samarbejde med KL gennemføres et studie, der fastlægger mindstekravene til registrering af relevante oplysninger. DANVA påpeger, at det er afgørende at få kendskab til den enkelte anmeldelse og få fastlagt, hvor rotten stammer fra. DANVA vil gerne bidrage med at få detaljeret, hvad der er brug for.

HORESTA mener, at digitalisering af anmeldelser om forekomst af rotter er en god idé. Hvis der sker en offentliggørelse af forekomst af rotter, skal det ske i en form, som virksomhederne kan være trygge ved, ellers vil de ikke anmelde rotter. Rottehistorier kan få fatale konsekvenser for virksomhederne.

Skadedyrlaboratoriet bemærker, at det er et stort fremskridt, at planen vil inddrage moderne it-teknologi i alle led, og finder det positivt, at alle former for rottebekæmpelse underkastes de samme indberetningsforpligtigelser med hensyn til brug af bekæmpelsesmidler, så der kan dannes et samlet overblik over rottebekæmpelsen.

Dansk Erhverv mener, at digitalisering kan være nyttig. Offentliggørelse af forekomst af rotter frarådes dog, da det svækker incitamentet til anmeldelser fra den erhvervsdrivende selv, og da offentliggørelse kan være en meget vidtgående sanktion i forhold til en virksomhed og dens drift.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

By- og Landskabsstyrelsen vil, som det fremgår af rotteplanen, inddrage KL og DANVA i revisionen af det elektroniske indberetningsskema, og de to parter vil således blive inddraget i, hvilke oplysninger der skal registreres, og måden de skal registreres på. By- og Landskabsstyrelsen er enig med KL i, at et revideret indberetningssystem skal være foreneligt med de elektroniske registreringssystemer på rotteområdet, som kommunerne anvender i dag.

Digitalisering af rotteanmeldelser er tænkt som en forbedret kommunikationsform, men indebærer ikke at det offentliggøres, hvor der er konstateret rotter. Det vil dermed heller ikke blive offentliggjort, på hvilke virksomheder der er konstateret rotter. Dog vil det i overensstemmelse med forvaltningsretlige regler være muligt af få adgang til informationer om en konkret ejendom, fx i forbindelse med ejendomshandel.

5. Eftersyn i landzone

KL påpeger, at landbruget ved den nye ordning vil tøve med at anmelde rotter på deres ejendom, hvis de skal vente 1,5 år med at blive grønne igen. Endvidere foreslår KL, at man i de kommuner, hvor der er meget få ejendomme i landzonen, kan anvende spørgeskemaer eller rundringe i stedet for at foretage egentlige besøg eller helt gå over til anmeldeordninger som i byzonen.

Fanø Kommune mener, at planen bør tage højde for, at kommuner, der ikke har rotter, kan fritages eller søge dispensation for eftersyn af rotter i landzonen.

Dansk Erhverv hilser risikobaseret kontrol velkommen. Tilsynet skal dog også omfatte spildevandsrensaneanlæg, pumpestationer og andre kloakanlæg.

HORESTA hilser en risikobaseret kontrol, som den der er beskrevet for landzonen, velkommen. Tilsynet skal dog også omfatte spildevandsrensaneanlæg, pumpestationer og andre kloakanlæg.

Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark hilser det nye tilsyn for landzoner velkommen.

Parcelhusejernes Landsforening finder, at der bør være skærpet opmærksomhed på de mange nye (tvungne) tilkoblinger af parcelhuse, fritidshuse og landejendomme, og netop her bør sektionering med blokering for rottepassage være et krav.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Anvendelsen af terminologien rød/grøn vil af nogle muligvis opleves som uhensigtsmæssig, og der vil blive anvendt en anden terminologi, når disse regler udmøntes i rottebekendtgørelsen.

Den foreslåede ordning med røde og grønne tilsyn i landzonen skal netop fokusere tilsynet på de ejendomme, hvor der konstateres problemer med rotter. Med indførelsen af denne ordning vil der endvidere blive frigivet ressourcer. By- og Landskabsstyrelsen finder således ikke grundlag for helt at friholde kommuner for eftersyn i landzone, alene som følge af at der er få ejendomme i landzonen. Det er desuden et meget lille antal kommuner, der har meget få ejendomme i landzonen.

Fanø Kommune fik i 2006 dispensation for eftersyn for rotter i landzone med den begrundelse, at der ikke var fundet rotter på Fanø. Dispensationen vil kunne tilbagekaldes, hvis ændringer i rottesituationen eller andre forhold, som har betydning for rottebekæmpelsen, gør det nødvendigt. By- og

Landskabsstyrelsen vurderer umiddelbart, at dispensationen fortsat er gældende. Der vil blive taget endeligt stilling til situationen på Fanø i forbindelse med udmøntningen af reglerne.

By- og Landskabsstyrelsen finder ikke, at der er behov for også at lade tilsynet omfatte spildevandsrensaneanlæg, pumpestationer og andre spildevandsanlæg. For så vidt angår tilsynet med ejendomme i landzone omfatter tilsynet allerede hele ejendommen, dvs. også spildevandsanlægene. I forhold til spildevandsforsyningernes anlæg gælder miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om tilsyn med spildevandsanlæg.

Vedrørende bemærkningen fra Parcelhusejernes Landsforening henvises til afsnittet om rottespærre.

6. Kommunal handlingsplan

KL er enig i, at det er en god idé med en handlingsplan for den enkelte kommune. Der gøres dog opmærksom på, at det er en ny opgave for kommunerne, og det vil kræve flere ressourcer til kommunerne, hvis denne opgave skal løftes. KL stiller endvidere en række spørgsmål til, hvad planen skal indeholde, hvordan den skal bruges aktivt, hvad minimumsmålene er, om BLST skal validere handlingsplanen, og hvordan en plan skal implementeres i den enkelte kommune.

HORESTA er enig i, at kommunerne skal udarbejde en handlingsplan.

DANVA synes rigtig godt om, at der udarbejdes planer for rottebekæmpelsen i kommunerne. DANVA finder det vigtigt, at det konkretiseres hvad handlingsplanerne som minimum skal omfatte fx serviceniveau, resistensstrategi mv. Der bør desuden opstilles minimumsmål for de enkelte emner i planen. Planen skal koordineres med øvrige planer, fx spildevandsplanen og affaldsplanen. Det bør klarlægges, hvor langt kommunens råderum er. Det er afgørende for forsyningerne, at der opstilles funktionskrav, og at der er metodefrihed til opfyldelse af planens mål, så de konkrete tiltag på kloaksystemet besluttet af de enkelte forsyninger. Der bør endvidere tages stilling til, hvordan planernes tilblivelse skal finansieres.

Dansk Erhverv finder, at det skal være obligatorisk for kommuner at udarbejde handlingsplan for bekæmpelse af rotter.

Fanø Kommune kan tilslutte sig planens mål og initiativer. Planen bør dog tage højde for, at kommuner, der ikke har rotter, kan fritages eller søge dispensation for udarbejdelse af en handlingsplan.

Parcelhusejernes Landsforening opfordrer til, at man er meget opmærksom på at koordinere indsatsen med den udbygning, der skal ske med baggrund i den øgede regnmængde, og det fokus, der er på kloakledningernes tilstand. Dette kan ske ved at pålægge eller sikre, at der ved ny- og renoveringsarbejder inkorporeres passive og aktive rotteadgangs begrænsende foranstaltninger.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Kommunernes ressourceforbrug i forbindelse med udarbejdelse af den kommunale rottehandlingsplan finansieres over rottegebyret. Andre af rotteplanens initiativer, især den nye model for eftersyn i landzone, medfører, at der kan frigives ressourcer til denne indsats i rottebekæmpelsen.

By- og Landskabsstyrelsen vil i forbindelse med revision af rottebekendtgørelsen i dialog med de relevante parter tage stilling til, i hvilket omfang der skal fastsættes krav til indholdet af de kommunale handlingsplaner.

Da de kommunale rottehandlingsplaner ikke alene skal forholde sig til rottebekæmpelsen, men også i høj grad til forebyggelsen, finder By- og Landskabsstyrelsen ikke, at der bør være en dispensationsmulighed for udarbejdelse af en kommunal rottehandlingsplan for kommuner, der ikke har rotter. Omfanget af en plan for en kommune uden rotter forventes at blive mindre end for kommuner, der har rotter.

Vedrørende bemærkningen fra Parcelhusejernes Landsforening henvises til afsnittet om rottespærre.

7. Autorisation og autorisationskursus

KL udtrykker, at det er positivt, at alle, der arbejder med rottebekæmpelse, skal have autorisation. KL spørger dog til, hvordan By- og Landskabsstyrelsen vil forvalte det. Der er mange rottebekæmpere uden autorisation, og der er allerede venteliste på kurserne. Endvidere spørger KL, om man også skal have autorisation, hvis man ikke anvender gift, og om vandselskabernes rottebekæmpere også skal være autoriserede.

Fødevarestyrelsen finder, at kun dele af autorisationskurser i rottebekæmpelse er relevante for ansatte i fødevareregionerne samt centralt ansatte i Fødevarestyrelsen. Derfor foreslås målrettede kurser til disse grupper.

Skadedyrlaboratoriet finder, at det er positivt, at alle, der beskæftiger sig med rotter, skal have autorisation.

Gert Jørgensen påpeger, at der kun bør kræves autorisation, når der anvendes gift.

TANACO mener, at alle, der arbejder med rotter, skal være uddannet via Miljøstyrelsen.

Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark støtter op om en øget grad af uddannelse af de personer, som arbejder med gift i rottebekæmpelsen. Foreningen mener, at der bør ske en udvidelse af den nuværende uddannelse, således at der tilbydes to niveauer - ét til dem, som skal have kendskab til rottebekæmpelse (personale ved fødevareregionerne og lignende) og et andet niveau til bekæmpere, som skal håndtere arbejdet i praksis. Brancheforeningen mener i øvrigt, at der er behov for en midlertidig ordning, hvor personer, der ikke har autorisation, men har arbejdet med rottebekæmpelse i mange år, kan gå direkte op til en autorisationstest.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Af rotteplanen fremgår, at alle, der arbejder med erhvervsmæssig rottebekæmpelse, skal have autorisation. Ved rottebekæmpelse forstås i denne sammenhæng bekæmpelse med og uden gift, samt forebyggelse, vejledning m.m.

Med hensyn til, hvordan By- og Landskabsstyrelsen vil forvalte de mange ansøgere til autorisationskurser og hermed de mange nuværende rottebekæmpere uden autorisation, skal det oplyses, at de nærmere omstændigheder omkring afvikling af kurser vil blive defineret i den reviderede rottebekendtgørelse, således at kravet om autorisation indføres, i takt med at der er kapacitet på kurset.

By- og Landskabsstyrelsen vil overveje, om der skal indføres forenklede kurser for personer, der har praktisk erfaring med rottebekæmpelse, men finder ikke, at der bør etableres målrettede delkurser for ansatte i fødevareregionerne m.fl., da styrelsen er af den opfattelse, at sådanne personer også bør være i besiddelse af den helhedsforståelse, som man opnår ved at deltage i det fulde autorisationskursus.

Alle, der har deltaget i autorisationskursus – såvel det fulde kursus som et eventuelt forenklet kursus for personer med praktisk erfaring – skal bestå den fulde prøve.

En nærmere beskrivelse af kurserne vil blive defineret i den reviderede rottebekendtgørelse.

8. Resistensstrategi

TANACO mener, at den danske resistensstrategi er forkert. Den resulterer i øget resistens samt unødvendig anvendelse af gift. Det vil være bedst at anvende stærkere midler først.

Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark er i tvivl om, hvorvidt By- og Landskabsstyrelsens resistensstrategi virker. Hidtil har strategien kun haft begrænset effekt og i værste fald har strategien ligefrem været med til at øge spredningen af resistens. Endvidere fremfører foreningen, at for at opretholde en resistensstrategi er det nødvendigt at være i stand til tæt at kunne følge udviklingen af resistens i områder, der hidtil har været uberørt af antikoagulant resistens. Foreningen mener, at By- og Landskabsstyrelsen som andre EU-lande skulle overveje at begrænse anvendelsen af stærke antikoalanter til indendørs brug. Endelig bemærker foreningen, at både resistensproblematikken og risiko for giftpåvirkninger af den vilde fauna i højere grad end tidligere er tænkt ind i den nye godkendelse af antikoagulanter under Biociddirektivet, som i disse år implementeres i EU-landene. Derfor er mange aspekter i den danske resistensstrategi overflødige, når Biociddirektivet er fuldt implementeret.

KL oplyser, at kommunerne allerede i mange år har været forpligtigede til at følge resistensstrategien. Det nye er, at kommunerne nu kan påbyde de private bekæmpelsesfirmaer at gøre det samme.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

By- og Landskabsstyrelsen finder at resistensstrategien, der er udviklet i samarbejde med Skadedyrslaboratoriet, skal fastholdes.

Siden starten af 60'erne er resistens i rotter blevet undersøgt. Den viden, der igennem disse år er blevet opbygget om resistens, er blandt andet blevet brugt til at formulere resistensstrategien. Resistensundersøgelser fra 2001-2008 viser, at resistensniveauet i Danmark endnu ikke er alarmende og der stadig findes rottemidler, der ikke er fundet resistens overfor. Det konkluderes dog samtidigt, at resistens hos rotter ikke går tilbage, men at der sker en gradvis udvidelse af de geografiske områder og en stigning i niveauet for resistens. Samtidig viser By- og Landskabsstyrelsens tal, at forbruget af stærke gifte er stigende. Det er på denne baggrund indført i rotteplanen, at der vil blive indført en bestemmelse, hvorefter kommunale forvaltninger og private bekæmpelsesfirmaer skal være forpligtet til at følge By- og Landskabsstyrelsens resistensstrategi. Kommunerne vil samtidig kunne påbyde private bekæmpelsesfirmaer at følge resistensstrategien.

9. Resistensmonitoring

Fødevarestyrelsen spørger til, hvordan en fremtidig obligatorisk deltagelse i resistensmonitoring for alle kommuner hænger sammen med nedlæggelse af Skadedyrlaboratoriet.

Skadedyrlaboratoriet bemærker, at såfremt den foreslåede indsats og medvirken fra Skadedyrlaboratoriet skal kunne realiseres, skal der træffes særlig aftale om aktiviteter og finansiering.

KL spørger til, hvordan monitoringen og undersøgelser på rotteområdet skal fortsætte fremover, når Skadedyrlaboratoriet nedlægges.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Selvom Skadedyrlaboratoriets gnaverafdeling er nedlagt og ikke længere monitorer resistens, vil By- og Landskabsstyrelsen, som det fremgår af rotteplanen, fortsætte med at følge området tæt. Størstedelen af kommunerne medvirkede frivilligt i den netop gennemførte resistensmonitoring fra 2001 til 2008. For at få de sidste få kommuner med, vil der, som det fremgår af rotteplanen, i forbindelse med revision af rottebekendtgørelsen blive indført krav om obligatorisk deltagelse ved en eventuel resistensmonitoring i fremtiden. Ved at følge anvendelsen af rottebekæmpelsesmidler tæt, kan det vurderes, om der er tale om et øget resistensniveau på landsplan. Hvis udviklingen går i retning af yderligere resistens over for de godkendte rottegifte, vil By- og Landskabsstyrelsen træffe de nødvendige foranstaltninger.

10. Sikringsordninger

Skadedyrlaboratoriet finder, at det er væsentligt i forbindelse med sikringsordninger at få defineret kriterier for "hvortil rotter kan have adgang". Rotter og mus indgår ofte i den samme sikringsordning.

Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark mener ikke, at sikringsordninger skal defineres som kasser af metal eller plast, hvori der er kemiske bekæmpelsesmidler. Skadedyrsbranchen arbejder i højere grad med at forebygge rotteaktivitet gennem råd og vejledning til kunderne. Den moderne sikringsaftale bygger derfor overvejende på en giffri forebyggelse kombineret med en massiv bekæmpelse, som har vist sig langt mere effektiv end opstillingen af kasser, som fyldes med gift fire gange om året. Foreningen finder det endvidere ikke nødvendigt, at sikringsaftaler skal besøges fire gange om året, da nogle virksomheder kun sjældent har rotter. Det passer heller ikke sammen med den nye rød/grønne ordning i landzonen. Brancheforeningen finder endelig, at det heller ikke er hensigtsmæssigt at det skal anmeldes, hvis der har været rottebesøg i en kasse. Det vigtige er at anmelde, hvis der er tilhold af rotter.

KL er enige i, at det er vigtigt at bekæmpelsesfirmaer bliver forpligtigede til at indberette type og forbrug af gift i sikringsordninger til kommunen. Det er en udbredt opfattelse, at de private skadedyrsfirmaer anvender kraftige gifte og derved ikke følger resistensstrategien. På grund af manglende indberetninger fra bekæmpelsesfirmaerne er registreringen af sikringsordninger langt fra opdateret. Kommunerne oplever jævnligt ophørte sikringsordninger, hvor der står giftstationer på ejendommene samt manglende rapportering om tegn på rotter. Registrering af sikringsordninger bør derfor være et af målene for det kommende arbejde med de kommunale handleplaner.

KL er enig i, at kommunerne skal kunne se bekæmpelsesfirmaernes tilsynsrapporter og rapporten om bygningssikring. Det vil gavne den kommunale rottebekæmpelse. KL påpeger dog, at det er nødvendigt at specificere, hvilke håndhævelsesmuligheder der er med hensyn til at se rapporterne.

HORESTA finder det ikke rimeligt, hvis virksomheder pålægges øgede omkostninger for at leve op til et krav om mindst fire årlige besøg af sikringsordningerne. Det skal på baggrund af en risikovurdering være muligt at få færre besøg.

DANVA finder, at det er for sjældent at tilse sikringsordninger fire gange årligt.

Dansk Erhverv mener ikke, at virksomheder, der er tilsluttet en ordning med et bekæmpelsesfirma, uden rimeligt varsel skal have sat frekvensen af tilsynet op, hvis en vurdering af omstændighederne ikke indikerer en øget risiko for forekomst af rotter.

Parcelhusejernes Landsforening imødeser med tilfredshed et øget tilsyn med og et eventuelt udbygget godkendelsessystem af private firmaer, der udfører rottebekæmpelse. Foreningen ønsker dog samtidig en større tilgængelighed for ejendomsjere til disse informationer samt en øget konkurrence på området, men med certificerede virksomheder.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Definitionen af sikringsordninger vil blive udbygget, således at den også kommer til at omfatte forebyggende elementer som bygningssikring, elektronisk overvågning m.m.

By- og Landskabsstyrelsen skal præcisere, at kravet om tilsyn minimum fire gange årligt kun gælder ved udsætning af kasser. For alle andre serviceaftaler kræves ikke tilsyn fire gange.

By- og Landskabsstyrelsen vil i forbindelse med revision af rottebekendtgørelsen overveje håndhævelsesmuligheder i forhold til udlevering af bekæmpelsesfirmaers tilsynsrapporter.

Oplysninger, som kommunen er i besiddelse af, er omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder forvaltningsloven og offentlighedsloven.

By- og Landskabsstyrelsen vil undersøge, om det på sigt vil være muligt at undgå gift i forbindelse med sikringsordninger, således at sikringsordninger primært kommer til at fokusere på bygningsgennemgang samt andre forebyggende virkemidler som fjernelse af tilgængelig føde, elektronisk overvågning, fælder m.v.

Til Parcelhusejernes Landsforenings ønske om øget konkurrence skal By- og Landskabsstyrelsen bemærke, at kommunerne skal følge de almindelige udbudsregler, hvis de udliciterer den kommunale rottebekæmpelse. Virksomheder eller borgere, der i forbindelse med tegning af en sikringsordning, rekvirerer et privat bekæmpelsesmiddelfirma, kan frit vælge firma.

11. Rottespærrer

Torben Jensen, Dansk Erhverv, HORESTA, Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark, ERFA-gruppen om rottespærrer og Parcelhusejernes Landsforening finder, at rottespærrer kan afhjælpe problemet med rotter. Torben Jensen og ERFA-gruppen mener, at der skal være krav om anvendelse af rottespærrer. Dansk Erhverv og HORESTA tilføjer, at rottespærrer er relevante og effektive som alternativ til forebyggelse og bekæmpelse med gift, og at det i den reviderede lovgivning skal fremgå, at kommunerne skal afholde udgifterne for rottespærrer. Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark tilføjer, at det er vigtigt med tætte kloakker.

Dansk Erhverv mener, at kommunerne skal afholde udgifterne til rottespærrer. ERFA-gruppen om rottespærrer mener, at rottespærrer skal betales af spildevandsforsyningerne, og at kommunerne i

forbindelse med påbud om udbedring af parcelhusejernes stikledninger bør tilbyde at montere kommunalt betalte rottespærreer.

KL finder, at egentlig rottesikring i form af rottespærreer i forbindelse med private stikledninger er for vidtgående at forlange.

DANVA finder, at installation af rottespærreer i det offentlige kloaksystem vil vanskeliggøre funktion af kloaksystemerne og give forøgede driftsudgifter. DANVA mener ikke, at rottespærreer kan anses som et positivt supplement til den almindelige kloakreovering. Forsyningerne ønsker ikke at blive påbudt at montere rottespærreer, men ønsker metodefrihed. DANVA finder, at set fra forsyningernes side er den bedste metode til at vanskeliggøre levebetingelserne for rotter mest muligt at vedligeholde og udbedre skader på kloaksystemet hurtigst muligt efter et konstateret rotteangreb..

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Der findes en række praktiske erfaringer med rottespærreer i kloakledningerne, men By- og Landskabsstyrelsen finder, at der bør foreligge mere dokumentation, før der tages stilling til eventuelle centralt fastsatte initiativer om anvendelsen af rottespærreer.

Det fremgår af rotteplanen, at By- og Landskabsstyrelsen imødeser resultaterne fra det københavnske forsøg med forskellige typer rottespærreer med henblik på nærmere at vurdere, hvorledes erfaringerne herfra kan udnyttes i prioritering og stillingtagen til bekæmpelse af rotter.

Der er således ikke taget stilling til anvendelse af rottespærreer i rotteplanen. Dette vil ikke ske, før det københavnske forsøg er afsluttet og afrapporteret.

12. Registrering af kommunal rottebekæmpelse

KL mener, at det bør specificeres, hvilke oplysninger der skal med i kontrolbøgerne.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Der vil i forbindelse med udmøntning af reglerne blive taget stilling til, hvilke oplysninger der skal med i kontrolbøgerne. Endvidere vil kravet til det digitale indberetningsskema, der anvendes til indberetning fra kommunerne til By- og Landskabsstyrelsen, blive fastlagt.

13. Information og vejledning

Dansk Erhverv mener, at det er vigtigt, at information om forebyggelse og bekæmpelse til borgere, virksomheder og myndigheder bliver tilgængelig.

HORESTA finder, at det er vigtigt, at information om forebyggelse og bekæmpelse af rotter til borgere og virksomheder samt myndigheder bliver tilgængelig eksempelvis elektronisk på hjemmesider. HORESTA deltager gerne i formidlingen af, hvorledes virksomhederne som bygnings- og grundejere sikrer egne anlæg mod rotter.

Parcelhusejernes Landsforening finder, at det er den offensive og pædagogiske linje, der skal vinde frem, og mener ikke, at det er en ren kommunal opgave at opfinde den dybe tallerken, men der bør være et tværgående samarbejde på landsniveau, så der sikres ensartethed. Foreningen opfordrer til, at man sikrer en løbende lokal forankring i og et samarbejde med grundejerforeninger, lokale vejledere m.v., hvilket foreningen gerne bidrager til.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Der findes allerede i dag et omfattende informationsmateriale på By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside. Materialet vil løbende blive udbygget, og styrelsen vil i arbejdet med udbygningen af informationsmaterialet inddrage relevante interessenter.

14. Begrænsning af giftforbruget, rodenticider i rovfugle og pattedyr samt opbevaring af foder til husdyr og fodring af vildt.

Aktive Dyrerettigheder bemærker, at situationen med rodenticider i rovfugle og rovpattedyr er alvorlig, og at rotteplanen ikke vil begrænse brugen af muse- og rottegift i naturen. Brugen af langtids-skadelige, farlige antikoagulerende giftstoffer skal derfor erstattes af andre og bedre metoder til bekæmpelse af gnavere. Opformering af rotter skal reduceres, planen skal derfor indeholde krav til landmændene om at opbevare korn og foderstoffer utilgængeligt for mus og rotter, samt krav til fodring i forbindelse med fodring af vildt. Endvidere skal planen indeholde forslag til, hvordan mus og rotter kan bekæmpes ved vildtfodringspladserne. Der skal vedtages et forbud mod, at landmænd, skovejere, vildtopdrættere, jægere og privatpersoner kan købe antikoagulerende gifte. Der skal vedtages et forbud mod at bruge antikoagulerende gifte i det åbne land, i skove, ved nyplantninger og ved foderpladser for vildt. Antikoagulerende gifte skal erstattes af godkendte CO₂-fælder og mekaniske fælder til bekæmpelse af mus og rotter.

Skadedyrlaboratoriet finder det særdeles positivt, at der i fremtiden fokuseres på brug af ikke-kemiske bekæmpelsesmetoder, ikke mindst ud fra en miljømæssig vurdering med hovedsigte på at nedbringe forbruget af rodenticider.

DANVA bakker op om, at forebyggelsen mod rotter sker uden brug af gift, men påpeger, at metodefrihed er væsentligt for forsyningerne. Virkemidler til forebyggelse af rotter på terræn kan være hensigtsmæssig foderopbevaring, udformning af vildtfoderstationer mv.

Dansk Ornitologisk Forening glæder sig over, at man vil forsøge at begrænse brugen af gift mod rotter i Danmark. Der bør være et generelt forbud mod brug af gift imod alle arter af mus på friland. Hvor der er et massivt og alvorligt problem med mus på friland, må der søges om dispensation på samme måde, som det er praksis med vildt, der forvolder væsentlig skade. I sådanne tilfælde bør der ikke anvendes antikoagulanter, men andre gifttyper som f.eks. chloralose.

Dansk Ornitologisk Forening finder, at der bør være forbud mod brug af antikoagulerende rodenticider/biocider på friland. Alternativt en kraftig begrænsning af brugen af disse stoffer (som rottegift). Der bør være bedre information til jægere og vildtopdrættere ved fodring af vildt f.eks. velegnede foderautomater. Herunder indskærpelse af reglerne om, at det kun er autoriserede skadedyrsbekæmpere der må udlægge og opbevare rottegift i henhold til gældende lovgivning. Miljøstyrelsens godkendelse af Notrac Museblok på friland bør tilbagekaldes. Brug af gift mod pattedyr uden for bygninger bør begrænses mest muligt.

Gert Jørgensen påpeger, at det ideelle vil være, at man pålægger de autoriserede rottebekæmpere, at de så vidt muligt bruger produkter, der er giftfrie. Der skal nytænkning til på rotteområdet, da den gamle giftmodel er besværlig, og man vil være forberedt på, at EU forbyder de gifte, der anvendes i dag. Der bør tænkes i giftfrie løsninger f.eks. cementmiks. Dette kan anvendes i rottekasserne og i kloakkerne. Rotterne kan endvidere ikke blive resistente af dette middel. Der kommer ingen gift i miljøet.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Indledningsvist skal By- og Landskabsstyrelsen præcisere, at spørgsmålet om rodenticider i rovfugle og pattedyr er et komplekst emne, der omhandler bekæmpelse af både mus og rotter. I rotteplanen er det kun den del af problematikken, der omhandler rotter, der vil blive behandlet.

Der er allerede taget en række initiativer, der fremadrettet vil medvirke til at reducere den sekundære forgiftning af rovfugle, ugler og små pattedyr.

Nye regler om besiddelse af rottegift, der er indført ved en ændring af bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen i maj 2010, vil formentlig reducere gifthanvendelsen og medvirke til at forsinke resistensudviklingen, da det nu kun er professionelle, som må opbevare rottegiften. Det vil herefter ikke være muligt for andre end professionelle hverken at købe, opbevare eller udlægge rottegiften.

En række initiativer i det udkast til rotteplan, der har været i ekstern høring, vil reducere anvendelsen af gift i det åbne land. Af planen fremgår således, at det kun er autoriserede personer, der må foretage rottebekæmpelse, at bekæmpelsesfirmaer bliver forpligtiget til at indberette oplysninger om type og forbrug af gifte i sikringsordninger til kommunerne, at kommunerne og bekæmpelsesfirmaerne bliver forpligtiget til at følge resistensstrategien. Endelig fremgår det af rotteplanen, at By- og Landskabsstyrelsen vil udarbejde information til kommunerne om bekæmpelse af rotter uden gift.

Derudover vil der som nye tiltag blive tilføjet til rotteplanen, at der vil blive udarbejdet en konsulentmeddelelse, hvor det indskræpes, at rottebekæmperen har ansvaret for at bekæmpe rotter på den *samlede* ejendom, dvs. også i det åbne land, ved vildtfodringspladser, i majsbræmmer, i korn- og foderlagre m.v. Desuden vil det blive indskræppet over for kommunalbestyrelsen, at denne har mulighed for at meddele påbud til grundejere, der har indrettet ejendommens drift på en uhenigtsmæssig måde. Endelig vil det blive indskræppet, at der skal foretages eftersøgning og indsamling af døde dyr (forgiftede rotter) i forbindelse med bekæmpelsen.

By- og Landskabsstyrelsen vil desuden undersøge, om det på sigt vil være muligt at undgå gift i forbindelse med sikringsordninger. Der henvises til afsnittet om sikringsordninger.

Vedrørende brug af antikoagulante gifte i det åbne land, i skove, ved nyplantninger og ved foderpladser for vildt, har Miljøstyrelsen oplyst, at rottemidler allerede i dag ikke må anvendes af privatpersoner, og at midlerne kun må anvendes til "brug i og omkring bygninger". Alle styrker af rottemidler må anvendes udendørs, dog kun i forbindelse med bygninger.

By- og Landskabsstyrelsen er generelt interesseret i, at der udvikles effektive, giftfri rottebekæmpelsesløsninger. Indførelse af en rottebekæmpelsesløsning baseret på fx cement forudsætter, at løsningen godkendes som bekæmpelsesmiddel af Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen vil dog ikke kunne godkende midler, som påfører dyrene unødigt smerte og lidelser eller som er dyreetisk uforsvarlige. Cement, som størkner i dyrenes maver, har tidligere været anvendt, men dette er man gået bort fra af ovennævnte grunde.

For så vidt angår bekæmpelsesmidler mod mus og rotter er disse nu overgået til EU regulering. Anvendelsen til bekæmpelse for at beskytte afgrøder er omfattet af pesticiddirektivet (91/414/EF), som til juni 2011 afløses af pesticidforordningen nr. 1107/2009, og øvrige anvendelser til bekæmpelse af mus og rotter er omfattet af biociddirektivet (98/8/EF). Det betyder, at alle aktivstoffer, som indgår i muse- og rottemidler vurderes på EU-plan, og at landene skal godkende muse- og rottemidler på basis af EU-principper.

I denne proces er f.eks. aktivstoffet bromadiolon til brug som plantebeskyttelsesmiddel blevet udfaset som plantebeskyttelsesmiddel. Det betyder, at godkendelsen udløber ved udgangen af 2010. For så vidt angår bromadiolon til biocidanvendelse, dvs. mod skadedyr i alle andre funktioner end som plantebeskyttelsesmiddel, skal muse- og rottemidlerne revurderes hver femte år for at finde mulige alternativer.

Miljøstyrelsen er opmærksom på, at antikoagulante muse- og rottemidler er problematiske for rovfugle og små rovpattedyr, men samtidigt kan de være de nødvendige for at bekæmpe skadedyr. Der findes ikke nogle kemiske alternativer, der helt kan erstatte de nuværende godkendte midler pt., og derfor er det vigtigt at have fokus rettet imod alle mulige tiltag til at begrænse anvendelsen mest muligt og bruge mekaniske midler, hvor det er muligt.

Antikoagulanterne står ikke umiddelbart foran at blive udfaset som biocidmiddel og vil derfor kunne bruges i og omkring bygninger fremover. Miljøstyrelsen er dog bekendt med, at industrien arbejder på at finde alternative midler.

15. Affaldshåndtering

KL finder, at god hygiejne samt hensigtsmæssig håndtering af organisk affald (dagrenovation) kan medvirke til at begrænse levedmulighederne for rotter. Det bør derfor overvejes, om der skal stilles krav til virksomheder om obligatorisk at være tilsluttet en kommunal indsamling af dagrenovation. Endvidere bør det overvejes, om køkkenkværne giver forbedrede levevilkår for rotter.

HORESTA ønsker, at der udarbejdes en plan for madaffald (mademballage m.m.), som borgerne bortskaffer sig mere eller mindre hensigtsmæssigt, og som giver øget adgang til føde for rotter, som har etableret sig over jorden.

DANVA finder, at et af virkemidlerne til forebyggelse af rotter på terræn eksempelvis kan være en hensigtsmæssig affaldshåndtering.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har oplyst, at efter § 24 i affaldsbekendtgørelsen skal kommunen etablere ordninger (også) for dette dagrenovation. Efter bestemmelsen er det op til kommunerne at beslutte, om det skal være en anvisningsordning eller en indsamlingsordning, men der skal være en ordning. Der er ikke mulighed for at virksomhederne kan få fritagelse fra at benytte den ordning, kommunen har besluttet.

På denne baggrund er det Miljøstyrelsens opfattelse, at kommunerne har de nødvendige håndtag til at regulere dette affald under hensyntagen til lokale forhold, hvorfor der ikke umiddelbart vurderes at være behov for en generel regel om obligatoriske indsamlingsordninger - kommunerne kan gribe til det middel der passer bedst.

Den gældende lovgivning indeholder allerede de nødvendige bestemmelser til at forebygge rotter i forbindelse med affaldshåndtering.

Det følger således af rottebekendtgørelsen, at grundejere skal sikre og renholde deres ejendomme således, at rotters levedmuligheder på ejendommene begrænses mest muligt, ligesom bekendtgørelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for at meddele grundejere påbud om udførelse af de fornødne foranstaltninger.

Anvendelse af køkkenkvarne forudsætter, at kommunen indarbejder denne mulighed i sit dagrenovationsregulativ. Det må lægges til grund, at de kommuner, der på nuværende tidspunkt har gjort dette, har vurderet, at der lokalt er fordele ved at anvende køkkenkvarne. By- og Landskabsstyrelsen vil dog i forbindelse med den almindelige vejledning af kommunerne om forebyggelse og bekæmpelse af rotter gøre kommunerne opmærksomme på, at de skal have fokus på, om eventuel anvendelse af køkkenkvarne giver forbedrede levevilkår for rotter. By- og Landskabsstyrelsen finder således ikke, at der på nuværende tidspunkt er behov for yderligere initiativer i forhold til anvendelse af køkkenkvarne.

I relation til håndtering af madaffald på virksomheder indeholder hygiejneforordningen bestemmelser, hvorefter affald skal opbevares i beholdere, der kan lukkes. Dette krav kan kun fraviges, hvis virksomheden kan godtgøre, at det ikke giver hygiejniske problemer.

16. Kloaksystemet - private stikledninger og spildevandsforsyningernes kloaknet

Danske Maskinstationer og Entreprenører foreslår en grundigere undersøgelse af kloakinstallationernes stand. Brud og revner på kloakinstallationerne samt blinde ledninger pga. manglende eller forkerte afpropninger skaber ynglesteder for rotter. Efter en sådan undersøgelse kan der sættes ind med den påkrævede reovering. Undersøgelser af kloakkernes tilstand ved hjælp af tv-inspektion kunne gøres obligatorisk. Sådanne undersøgelser kunne foregå i forbindelse med tilsynsrapporter ved hushandler eller ved en form for kloakeftersynsordning med faste intervaller på 10 år.

Dansk Erhverv mener ikke, at den væsentligste årsag til rotteforekomst i byerne er brud på stikledninger. Det er rotter fra det kommunale kloaksystem, der er den væsentligste årsag til skader på private stikledninger. Forudsætningen for at opnå en lav forekomst af rotter i miljøet er et velholdt kommunalt kloaksystem. Den primære forebyggelse er et kommunalt ansvar.

Dansk Erhverv, mener det bør fremgå af rotteplanen, at den grundlæggende årsag til rotteangreb hos erhvervsdrivende er rotter, som kommer ind via kloakkerne. Forebyggelse forudsætter en aktiv indsats fra kommunerne, vandforsyningsselskaberne og bygningsejerne samt de private skadedyrsbekæmpere. Overvågning og koordinering af indsatsen er også nødvendig.

KL ønsker, at der foretages tilsyn med private stikledninger og brønde i forbindelse med alle rotteanmeldelser. Det er vigtigt, at det er disse tilsyn, der føres kampagne for. Tilsyn herudover er kommunen ikke forpligtiget til. Formuleringen bør derfor tydeliggøres. KL mener, at tilstanden af kloakstikledninger bør være en del af tilsynsrapporten ved køb/salg af ejendomme.

DANVA bakker op om en kampagne for bedre stikledninger, men vil opfordre til, at det konkretiseres, hvordan kommunerne skal føre tilsyn på private spildevandsanlæg. DANVA anbefaler, at der i højere grad sættes krav til de private grundejere om at reovere de private stikledninger. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis der som en udvidelse af tilstandsrapporterne indføres en pligtig undersøgelse af kloakken i forbindelse med hushandler. DANVA finder, at det vil være kærkomment om der kan lægges pres på at forbedre den fysiske kvalitet af stik og ledningsstrækninger, som forsyningerne ikke selv ejer – herunder vejstik og privat ejede stik.

HORESTA mener ikke, at den væsentligste årsag til rotteforekomst i byerne er brud på stikledninger. Det er rotter fra det kommunale kloaksystem, der er den væsentligste årsag til skader på den private stikledning. Forudsætningen for at opnå en lav forekomst af rotter er derfor baseret på et

velreoveret kommunalt kloaksystem. Det skal fremgå af rotteplanen, at den grundlæggende årsag til rotteangreb hos de fødevarerproducerende virksomheder er rotter, der indvandrer via kloakkerne.

Økonomi- og Erhvervsministeriet støtter initiativerne til øget fokus på private spildevandsanlæg herunder stikledninger og brønde. Da der kun findes meget lidt viden om disse anlægs placering foreslås det, at anlæggene registreres i forbindelse med kampagnen. Denne viden skal kunne bruges i forbindelse med rottebekæmpelse og af andre professionelle graveaktører. En sådan registrering kunne placeres i forlængelse af de eksisterende registreringer af spildevandsanlægs forsyningsledninger, som i dag i de fleste tilfælde er placeret i kommunalt ejede forsyningselskaber.

ERFA-gruppen om rottespærrer foreslår, at offentlige ejendomme gøres permanent rottefrie ved hjælp af en prioriteret indsats med at udbedre dårlige stikledninger.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Af rotteplanen fremgår, at kloakområdet vil være ét af de områder, hvor indberetningsskemaet, der anvendes af kommunerne til indberetning til By- og Landskabsstyrelsen, skal udbygges. Det gælder både de private stikledninger og de kommunale kloakker. Endvidere fremgår det af rotteplanen, at By- og Landskabsstyrelsen vil iværksætte en kampagne, der skal sætte fokus på kommunernes forpligtelser til at føre tilsyn med private spildevandsanlæg (stikledninger og brønde), ligesom kampagnen vil sætte fokus på borgernes egne forpligtelser som bolig- og grundejere til at sikre deres anlæg. I den forbindelse vil By- og Landskabsstyrelsen undersøge muligheden for i samarbejde med relevante parter (KL, DANVA, tv-inspektionsfirmaer m.fl.) at udarbejde en fælles, elektronisk folder til brug for information af grundejere.

By- og Landskabsstyrelsen vil inddrage relevante parter i, hvilke oplysninger der skal registreres og hvordan de skal registreres.

Opgørelser fra DANVA viser, at de danske spildevandsforsyninger gennem de seneste år intensiveret indsatsen i kloakreovering. Med vandsektorloven og den deraf følgende udskillelse af spildevandsforsyningerne fra de kommunale forvaltninger er spildevandsforsyningerne nu etableret i selskaber, der har fokus på at drive forsyningsvirksomhed. Med vandsektorloven er der endvidere skabt forbedrede økonomiske værktøjer for spildevandsforsyningerne i form af standardiserede regler for fastsættelse af anlæggenes værdi samt benchmarking forsyningerne imellem. Herved har spildevandsforsyningerne fået et forbedret grundlag til at vurdere vedligeholdelses- og renoveringsbehovet af forsyningernes anlæg. Alt i alt forventer By- og Landskabsstyrelsen således, at efterslæbet i reoveringen af spildevandsforsyningernes ledningsnet i de kommende år vil blive reduceret væsentligt.

17. Fælles plan/lovgivning for mus og rotter

Skadedyrlaboratoriet fremfører, at mus og rotter fremover bør behandles på samme vilkår og betingelser og derfor bør være dækket af den samme lovgivning. Mus og rotter har de samme egenskaber med hensyn til at gnave i diverse materialer, forurener fødevarer på samme måde, sprede næsten samme sygdomme, bekæmpes med næsten samme midler, og sikringsordningerne dækker i vid udstrækning både mus og rotter, da de går i samme foderkasser.

KL mener, at det vil være ønskværdigt, hvis mus i fødevarerproducerende virksomheder blev sidestillet med rotter i den reviderede rottebekendtgørelse. De spreder samme bakterier.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

By- og Landskabsstyrelsen er enig i, at der er mange fællestræk for mus og rotter både med hensyn til levevis, som sygdomsspredere og måden, de bekæmpes på. Rotter og mus behandles allerede ens inden for fødevarelovgivningen. By- og Landskabsstyrelsen vil i nærmeste fremtid udsende en vejledning om rotter, mus og fødevarevirksomheder, bl.a. for at øge opmærksomheden på mus' smittespredning og skadegørende virkning.

18. Liberalisering/private alternativer

Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark mener, at rottebekæmpelsen i en kommune skal kunne foretages af andre end den kommunale bekæmper. Borgere og virksomheder skal selv kunne bekoste forebyggelse og bekæmpelse af rotter ved autoriserede skadedyrsbekæmpere. Det private alternativ skal fortsat være underlagt det kommunale tilsyn, herunder rapporteringspligter, der er i den kommunale bekæmpelse, så det samlede overblik bevares. Denne ændring vil betyde frigivede kommunale ressourcer.

ERFA-gruppen om rottespærrer foreslår, at sikringsordningerne liberaliseres, således at mere end et skadedyrsfirma får tildelt en hel kommune. En borger skal i forbindelse med rotteangreb frit kunne vælge det firma, man ønsker at anvende.

TANACO mener, at strategien for rottebekæmpelse i Danmark er slået fejl. Det foreslås, at man overlader rotteproblemet til professionelle skadedyrsbekæmpelsesfirmaer. Rottebekæmpelsen foretages af et autoriseret bekæmpelsesfirma, der laves en garantiordning i samarbejde med By- og Landskabsstyrelsen, den årlige rotteomkostning for husstande bortfalder, alle husstande påkræves at lave en rotteforsikring med et bekæmpelsesfirma, alle rotteproblemer skal være løst inden 24 timer, og alle firmaer skal have en rottehotline, som betjenes 24 timer i døgnet. Herved opnås bedre borgerservice, faldende giftforbrug (den rigtige gift bruges første gang), og udgiften fjernes fra kommunen. TANACO mener, at bekæmpelsesfirmaerne selv skal kunne vælge, hvilke form for strategi i bekæmpelsen, de ønsker at anvende.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

By- og Landskabsstyrelsen finder, at det fortsat bør være kommunen, der overordnet varetager rottebekæmpelsen – enten ved hjælp af eget personale eller via et privat bekæmpelsesfirma, som kommunen har udliciteret opgaven til. Derved sikres, at kommunen fortsat kan koordinere sin indsats og følge op med nødvendige påbud til grundejere om fx at istandsætte en stikledning eller håndtere affald hensigtsmæssigt.

I de tidsrum, hvor den kommunale rottebekæmpelse ikke er til rådighed, bør borgere, der selv måtte ønske at rekvirere og betale en privat bekæmper, have mulighed for dette. En forudsætning for, at en sådan ordning kan fungere forsvarligt, er, at hvert besøg straks anmeldes til kommunen, således at kommunen får de nødvendige informationer.

Kommunerne vil med en sådan ordning få en forøget opgave med at føre tilsyn med bekæmpelsesfirmaerne og kontrollere anmeldelserne, men By- og Landskabsstyrelsen vurderer, at der vil være tale om en lille forøgelse i opgaven, og kommunen kan som alternativ vælge at udvide sin egen ordning.

I de tilfælde, hvor kommunen har en kontrakt med et bekæmpelsesfirma, vil der formentlig med tiden blive indarbejdet bestemmelser i denne, der sikrer, at kommunen også fremover vil kunne

tilbyde denne service uden for den sædvanlige åbningstid. Visse kommuner har allerede en sådan service i dag.

19. Forskning og udvikling

Skadedyrlaboratoriet anfører, at forskning inden for rotteområdet helt er udeladt af planen. Skadedyrlaboratoriet fremhæver, at der på mange punkter mangler viden, som ville kunne optimere indsatsen mod rotter. Det anbefales, at der i den kommende plan inddrages forskningsindsats som anbefalet i rapporten "Rapport for rotteområdet i Danmark 2009".

Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark foreslår, at der oprettes en teknologipulje af bekæmpelsesmetoder over for rotter, samt en fortsat forskning i, hvorledes rotteproblemet er relateret til det omgivende miljø og brugen af gift.

Gert Jørgensen påpeger, at det kunne være ønskeligt, at der var mulighed for lån til fremme af produktion af giftfrie produkter.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Der pågår løbende en videnopbygning i By- og Landskabsstyrelsen, der i øvrigt tæt følger udviklingen på rotteområdet for at kunne vurdere behovet for forskning i såvel forebyggelse som bekæmpelse af rotter.

20. Arbejdsgruppe om revision af rottebekendtgørelsen

Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark mener, at der bør nedsættes en arbejdsgruppe til udarbejdelse af den nye bekendtgørelse. Foreningen vil gerne deltage i denne.

ERFA-gruppen om rottespærrer bemærker, at gruppens erfaringer eller hvidbog ikke er inddraget i rapporten om rotteområdet i Danmark. Tidligere miljøminister Troels Lund Poulsen har lovet at ERFA-gruppens forslag vil blive inddraget i en kommende revision af bekendtgørelsen.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

By- og Landskabsstyrelsen udarbejder et udkast til den reviderede rottebekendtgørelse, der vil blive sendt i offentlig høring. I den forbindelse vil det være muligt at komme med bemærkninger.

21. Håndhævelse og straf

Aktive dyrerettigheder mener, at tilsynsmyndighederne skal have mulighed for at sanktionere overtrædelser af reglerne i rottehandlingsplanen og ønsker derfor, at der vedtages straffe for at overtræde reglerne.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

I den gældende rottebekendtgørelse findes allerede straffebestemmelser. Endvidere findes der straffebestemmelser i dyreværnsloven.

22. Ansvarsforhold, definitioner m.v.

Dansk Erhverv finder, at der skal være en klar ansvarsfordeling mellem de enkelte aktører.

DANVA finder, at der bør ske en konkretisering af, hvem der har hvilke roller og kompetencer. Endvidere er der brug for definitioner.

HORESTA mener, at ansvarsfordelingen mellem de forskellige aktører bør tydeliggøres.

Brancheforeningen af skadedyrsbekæmpere i Danmark hilser et øget tilsyn velkommen. Det skal klart fremgå, hvilken kvalitet både private og kommunale rottebekæmpere skal levere.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger:

By- og Landskabsstyrelsen vil løbende og eventuelt i forbindelse med revision af bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter m.v. tage stilling til ansvarsfordeling, definitioner m.v.

23. Finansiering af rottebekæmpelse

ERFA-gruppen om rottespærrer mener, at omkostninger i forbindelse med rottebekæmpelse skal betales via et fastlagt promille beløb via ejendomsskatten.

By- og Landskabsstyrelsens bemærkninger

Kommunernes rottebekæmpelse vil som hidtil blive finansieret via rottegebyret eller ejendomsskatten.